

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΒΒΙΝΙΔΗΣ - giorgos.savvinides@phileleftheros.com

**Η 12η διοργάνωση**

Η Θεσσαλονίκη και το ΚΘΒΕ φιλοξένησαν για δεύτερη χρονιά την απονομή του Ευρωπαϊκού Θεατρικού Βραβείου.

Πολύχρωμες θεατρικές εντυπώσεις

Ευρωπαϊκό Βραβείο Θεάτρου, Θεσσαλονίκη, Απρίλης 2008

ΤΗΣ ΝΟΝΑΣ ΜΟΛΕΣΚΗ

Ο θεσμός του Ευρωπαϊκού Θεατρικού Βραβείου δεν έχει να παρουσιάσει καλύτερα διαπιστευτήρια από τα ονόματα των καλλιτεχνών που έλαβαν τα βραβεία στις προηγούμενες διοργανώσεις. Ονόματα που αποτελούν την ιστορία

και τη δόξα του σύγχρονου θεάτρου, όπως η Αριάν Μνουσκίν, η Μελίνα Μερκούρη, ο Πίτερ Μπρουκ, ο Τζιόρτζιο Στρέλλερ, ο Χάινερ Μύλλερ, ο Μπομπ Ουίλσον, ο Λούκα Ρογκόνι, ο Βάτσλαβ Χάβελ, η Πίνα Μπάους, ο Λεβ Ντόντιν, ο Μισέλ Πικολί, ο Χάρολντ Πίντερ, ο Ρομπέρ Λεπάζ, ο Πίτερ Ζάντεκ.

Η 12η διοργάνωση του Ευρωπαϊκού Βραβείου Θεάτρου πρόσθεσε στη λαμπρή σειρά το όνομα του Γάλλου ηθοποιού και σκηνοθέτη θεάτρου, όπερας και κινηματογράφου Πατρίς Σερό. Η Θεσσαλονίκη και το Κρατικό Θέατρο βορείου Ελλάδος φιλοξένησαν τη διοργάνωση της απονομής του Ευρωπαϊκού Θεατρικού Βραβείου για δεύτερη χρονιά. Η διοργάνωση περιλάμβανε συμπόσια, προβολές, συναντήσεις με τους βραβευμένους καλλιτέχνες και εννιά παραστάσεις. Και παρ' όλο που προσωπικά ανήκω στον παραθεατρικό χώρο και ασχολούμαι με μια, αν όχι παρασιτική, τότε δευτερογενή δραστηριότητα όπως η κριτική θεάτρου, διαπίστωσα για άλλη μια φορά πως ο θεωρητικός περί θεάτρου λόγος χωριούσε μπροστά στη ζωντανή θεατρική πράξη.

Έφυγα από τη Θεσσαλονίκη με μια αγκαλιά πολύχρωμες θεατρικές εντυπώσεις. Θα ήθελα να μοιραστώ με τους αναγνώστες της στήλης τις πιο εντυπωσιακές απ' αυτές προσπάθωντας με λόγο να αναπαραστήσω το θέαμα.

Η καλλιτεχνική προσωπικότητα του Πατρίς Σερό, του φετινού κατόχου του μεγάλου Βραβείου, είχε διαγραφεί μπροστά στους συμμετέχοντες στις εκδηλώσεις μέσα από τις μαρτυρίες των στενών συνεργατών του και μέσα από τις αναφορές γνωστών θεατρολόγων και κριτικών θεάτρου από τη Γαλλία και από πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Όμως το αληθινό της μέγεθος το αντιληφθήκαμε παρακολουθώντας τρία δείγματα του έργου του.

Το πρώτο ήταν η βασισμένη στη σκηνοθετημένη από το Σερό όπερα του Λέος Γιάντασεκ «Από το σπίτι των νεκρών» ταινία. Η πηγή του λιμπρέτου - «Οι αναμνήσεις από το Σπίτι των Νεκρών» του Ντοστογιέφσκι. Η δημιουργικότητα, ευφάνταστη σύνθεση των τεχνών - της λογοτεχνίας, του θεάτρου, της μουσικής, του κινηματογράφου (κινηματογραφική σκηνοθεσία του Στέφαν Μετζ) οδήγησε σε καταπληκτικό αποτέλεσμα.

Η μετουσίωση της οπερατικής συμβατικότητας σε γνήσια θεατρική δραματικότητα επέτρεψαν μια αληθινά ντοστογιεφσκική διερεύνηση του θέματος της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της συνείδησης, της εξιλέωσης μέσα από το μαρτύριο, του εγκλήματος και της τιμωρίας. Η απίστευτη δουλειά με τους τραγουδιστές, που παρουσίαζαν ολοκληρωμένες υποκριτικές δημιουργίες, μαρτυρούσε το μέγεθος του σκηνοθετικού ταλέντου του Σερό.

Τον ηθοποιό Σερό τον γνωρίσαμε από δύο παραστάσεις -αναλόγια. Σε μια τέτοια παράσταση η σχέση της θεατρικής πράξης με το λογοτεχνι-

κό κείμενο είναι άμεση. Ο ηθοποιός δεν ανεξαρτητοποιείται από το λόγο, η ανάγνωση περιορίζει όχι μόνο το κείμενο, αλλά και την οπτική επαφή με το κοινό. Η καθαρότατη εκφορά του λόγου, η μεγάλη τέχνη της αφήγησης, το χάρισμα της μαγευτικής εκφραστικότητας ήταν τα προσόντα που παρουσίασαν ο Πατρίς Σερό και η συμπρωταγωνίστριά του Ντομενίκ Μπλανκ στο εξαιρετικό κείμενο της Μαργκερίτ Ντυράς «Ο πόνο». Το θέμα - η βασανιστική αναμονή της επιστροφής ενός κρατούμενου από ναζιστικό στρατόπεδο. Οι δύο φωνές ξετύλιγαν το νήμα μιας ανθρώπινης σχέσης και μιας πανανθρώπινης τραγωδίας. Σχεδόν ανέκφραστα πρόσωπα - και μαγνητική δύναμη στο βλέμμα, σχεδόν ακίνητα σώματα - και η απόλυτη εκφραστικότητα της πιο απλής χειρονομίας. Και ο Λόγος να κυριαρχεί και να δοξάζεται επιτέλους, όπως του αξίζει.

Για τη νύχτα της βράβευσης ο Πατρίς Σερό επέλεξε να παρουσιάσει μια άλλη παράσταση -αναλόγιο το «Κώμα» του Πιερ Γκιωτά. Η τεράστια σκηνή του Βασιλικού Θεάτρου - εντελώς γυμνή. Η πλα-

τεία και οι εξώστες γεμάτοι από ένα κοινό δύσκολο, ιδιόμορφο και ιδιότροπο, έτοιμο να κρίνει και να συγκρίνει. Και στη σκηνή - ένας, μόνος. Ο Ηθοποιός. Η περηφάνια και η δύναμη της προσωπικότητας του Σερό τον οδήγησαν στην επιλογή ενός πολύ δύσκολου κειμένου, μιας εσωτερικής διαδρομής στα μονοπάτια της κατάθλιψης, μιας βαθύτατης ενδοσκοπήσης. Ο Γάλλος δημιουργός, λέξη προς λέξη δάμαζε το κοινό του, βήμα προς βήμα οδηγούσε τους θεατές στα ενδότερα της ανθρώπινης ύπαρξης.

Πριν δύο χρόνια στο Τορίνο ο βραβευμένος με το 10ο Ευρωπαϊκό Θεατρικό Βραβείο, Χάρολντ Πίντερ, επιβλήθηκε στο κοινό όχι μόνο ως πασίγνωστος θεατρικός συγγραφέας, αλλά και ως ισχυρότατη προσωπικότητα. Ο Σερό παρουσίασε την ίδια τη φύση της υποκριτικής τέχνης - επέδειξε τη δική του μαγευτική προσωπικότητα μέσα από το προσώπείο του ρόλου, μέσα από το παραπέτασμα του λόγου.

Ζητώ την άδειά σας να σας μιλήσω αργότερα για άλλες παραστάσεις που δεν είδατε.